

Governar per la competitivitat

Cercle Financer. Barcelona | 16/03/2005

Les meves primeres paraules s'han de referir necessàriament a l'actualitat.

Ha estat molt intens el soroll polític d'aquestes darreres setmanes. Ben segur que massa.

Ara, quan el volum del soroll s'ha abaixat considerablement, és el moment de reprendre el fil de la feina de govern.

Una feina que no s'ha vist interrompuda, de fet, en cap moment, però que pot haver passat desapercebuda enmig de les pertorbacions que públicament han esdevingut.

El Govern governa. Aquest govern governa.

Potser no hem sabut explicar prou bé que l'acció del govern no s'ha aturat ni un moment el darrer mes.

Un mes en el que, entre altres coses, el Govern:

- ha signat l'acord per a la internacionalització i la competitivitat de l'economia catalana; que va presentar el conseller Castells, que és la primera de les peces claus del nostre projecte
- ha presentat el pla d'infraestructures de telecomunicacions;
- ha fet públic el mapa de llars d'infants;
- ha posat en marxa el nou pla d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones;
- ha acordat amb 10 municipis la construcció de 912 habitatges de protecció oficial;
- ha donat llum verda al programa de diagnòstic ràpid del càncer;
- ha aprovat 1.176 milions d'€ d'inversió en infraestructures i transports;
- ha convocat la segona fase de la Llei de millora de Barris que se sumarà a les 13 primeres actuacions acordades; 400 milions d'euros en dues tongades.
- ha portat al Parlament per a la seva tramitació cinc nous projectes de llei, entre els que destaquen el d'incompatibilitats dels alts càrrecs; el de reforma de la iniciativa legislativa popular; la Llei del paisatge ...

Aquesta és una mostra dels compromisos del govern convertits en fets ja en marxa.

Aquest és també el compromís del president que us parla. És el meu compromís.

Vostès pensaran que això que els he dit no té un mèrit especial. És ben cert. Aquesta és l'obligació del Govern, del govern que sigui, i del seu President, del president que sigui.

Però crec que avui és especialment obligat reiterar aquestes coses òbvies:

- El Govern governa. No ha deixat de governar ni un minut.
- El Govern és més estable que mai, potser per les dificultats està més viu que mai.
- El Govern està compromès, i el President més que ningú, en crear el clima de confiança necessari per culminar amb èxit les reformes socials i institucionals que ens hem proposat.
- I El Govern farà compatible aquestes reformes amb un compromís responsable amb la transparència de la nostra vida pública. En això hi posarem els set sentits.

Per a que no hi hagi dubtes sobre les intencions del Govern en relació a la transparència, els reiteraré les paraules que vaig pronunciar el passat 10 de març al Parlament.

Vaig dir aleshores i reitero ara que:

“Vull ser el president d’un país que pugui sentir-se orgullós del seu respecte per la llei.”

Miri’n, la transparència és exigible al sector públic, a les relacions entre el sector públic i el sector privat i també –com tots vostès saben millor que ningú- al mateix sector privat. La creixent preocupació pel bon govern de les empreses, que s’està escampant arreu, n’és una mostra evident.

L’actuació del Govern en aquest àmbit es regeix per dues orientacions ben clares:

- La recerca de l’eficiència de l’administració pública.
- La definició d’unes regles del joc de l’economia que assegurin la lliure competència, que ha de ser-hi, i facin transparents les relacions entre el regulador públic i els mercats.

Crec que podem estar d’acord que el creixement econòmic, el benestar social i la qualitat democràtica, totes tres coses, es beneficien d’un funcionament transparent de les institucions polítiques i econòmiques.

Si compartim l’aspiració d’esdevenir una societat avançada, hem de compartir també l’aspiració a l’excel·lència en la nostra vida pública. I ja entenen de quina excel·lència els parlo.

Governar la competitivitat: la Catalunya d’avui

Dit això, passaré al nucli de la meva conferència d’avui que porta per títol: “Governar la competitivitat”.

Començaré amb una afirmació que no per òbvia deixa de ser menys certa:

El Govern treballa per la Catalunya d’avui, però també i sobretot, i per la Catalunya de demà, per la del 2008 i més enllà.

Aquesta, entenem, és la nostra primera obligació; parteix d’un compromís profund i inequívoc amb la ciutadania: de garantir el màxim benestar a totes les persones d’aquest país.

Aquest, jo crec, és el punt de partida real del nostre patriotisme. No em cansaré de repetir-ho. Un patriotisme civil, de deures i drets, d'obres, de fets dia a dia, de projectes de futur.

Si treballéssim tan sols per la Catalunya d'avui, per la Catalunya d'ara, estaríem cometent un greu error.

La contingència, la imprevisió, i el malbaratament del capital acumulat estan al pol oposat de la meua concepció de la política: de la política entesa com a projecte, com a aspiració col·lectiva.

He vingut a parlar-los d'aquest projecte per a Catalunya. No he vingut a explicar-ho perquè només m'escoltin, perquè sàpiguen 'per on van els trets'... Els explico quin és aquest projecte perquè tots vostès hi estan implicats. És que tinc la convicció que si no hi estem no ens en sortirem.

El primer pas per definir un projecte és partir d'un bon anàlisi de la nostra realitat, d'un bon diagnòstic. Però que quedi clar, d'entrada, que aquí no valen idees preconcebudes, quadres fets en un despatx tancat.

Els darrers anys, molt especialment els darrers cinc anys, he dedicat una part important del meu temps i dels meus esforços a recórrer Catalunya de punta a punta, de pam a pam, a escoltar alcaldes, empresaris, emprenedors joves, gent del món cultural i associatiu, a entendre aquesta gent.

Molta de la gent que m'ha ajudat, que m'ha ensenyat què i com era Catalunya durant aquests anys els ho pot confirmar. He après molt de la gent.

Ara podem afirmar, però, que fa mesos que li hem agafat el pols al país, que entenem la Catalunya real. Que n'hem copsat les necessitats i aspiracions.

El Pla de Govern fins el 2007 és justament una resposta a aquestes necessitats.

Un govern seriós és aquell que defineix les seves polítiques a partir d'un anàlisi rigorós de la realitat, sempre amb un horitzó ambiciós, això sí, però també sempre amb una actitud oberta, flexible ...

Perquè, més enllà de les certeses que orienten l'acció de govern, el dubte responsable i uns valors sòlids són les úniques postures intel·lectuals que defenso i respecto.

Així, pretenc que la meua intervenció d'avui serveixi per compartir amb vostès unes pinzellades sobre com és aquesta Catalunya i quines són les seves perspectives de futur.

I també sobre quines són algunes les polítiques que el govern està duent a terme en aquest terreny.

Catalunya és, com mai, una societat en ebullició i en ple procés de canvi.

Una nova Catalunya està emergint davant nostre.

Podem afirmar, sense pors, que, no només en termes numèrics, la Catalunya dels 6 milions ja no hi és.

I amb ella bona part de l'imaginari col·lectiu amb el que ens sentíem interpretats i representats. Molt del que era vàlid fa 25 anys ara ja no ho és.

La imatge d'una societat demogràficament estancada a la que, amb certa resignació, ens havíem acomodat, ha quedat, necessàriament, superada pels fets. No és veritat.

Estem davant de la Catalunya dels 7 milions. I és, reconeguem-ho, una Catalunya diferent, no només en els números.

Algú pot pensar que estic fent un exercici merament retòric. No. En cap moment. Estic intentant descriure un país que és i que està començant a ser diferent, diferent i sempre el mateix. No hem dissenyat les polítiques les polítiques que s'escauen per a aquesta situació.

Probablement no hauria estat necessari si els darrers deu anys s'hagués entès que la realitat global i local anaven cap a una altra banda.

Però no, se'ns seguia venent la mateixa Catalunya, la mateixa idea cultural, socioeconòmica i política que tant havia servit, i ho hem de reconèixer tots, per als primers anys de la Generalitat recuperada.

Com a molt se'ns advertia dels riscos del que ens venia al damunt: en compte amb la globalització, en compte amb la immigració, en compte amb les noves tecnologies, en compte amb la post-política,...

Però s'estava allargant excessivament un model. Per això en algun moment, ara, es dona la sensació que s'està optant més per una ruptura que per una reforma. En molts sentits. Ja ens entenem. Però tornem al diagnòstic...

El primer punt del nostre diagnòstic és, doncs, un notable creixement demogràfic, gairebé més d'un milió de persones des de mitjans dels anys noranta cap aquí.

El gran factor de canvi demogràfic d'aquests últims anys ha estat la notable explosió de la immigració. La població estrangera a Catalunya representa gairebé el 10% de la població total (l'any 96 només era un 2%).

Tot i així, encara estem molt per sota del que succeeix a d'altres països europeus, i probablement això seguirà. De manera que fóra miop no preveure que aquest fenomen, com a mínim els propers deu anys, seguirà la mateixa tendència.

En els últims anys, a més, s'ha enregistrat una recuperació de les taxes de fecunditat –això és menys conegut- de la població que resideix a Catalunya i el creixement vegetatiu s'aproxima ja al 2%.

Aquesta és una dada extraordinàriament positiva. La natalitat assenyala el futur del país. Invertir en educació per als nostres fills, invertir en polítiques de família, en millorar la integració,.. això són sempre diners ben gastats, perquè són beneficis pel país, per tots.

D'això estem parlant quan aprovem la creació de 30.000 noves places de llars d'infants (6.000 aquest 2005) o quan parlem de la incorporació de nous perfils als centres docents (1.150 nous professionals, l'any 2004 i 2.450 nous professionals l'any 2005). Aquest és l'objectiu.

D'això estem parlant quan augmentem la prestació universal per famílies per infants menors de 3 anys (a 575€) i l'ampliem a 6 anys no tan sols per famílies nombroses, sinó també per a les monoparentals (a 650€) .

Parlàvem del creixement demogràfic, de més natalitat, de la immigració com a variable clau. Tot canvi suposa un repte per la societat.

El paisatge humà de Catalunya està canviant, amb nova gent, nous colors, noves parles, nous costums. I això és enormement positiu si sabem trobar-li la clau de volta, començant per les nostres escoles i pels nostres barris. Aquí és on es juga el futur de Catalunya, en aquesta qüestió.

D'això és justament del que tracta la Llei de barris a la que m'he referit tantes vegades i que va ser la primera Llei que aquest govern va posar en marxa. És el primer que vam fer. La primera llei que vam aprovar. En sis mesos, tan sols, haurem aprovat vint-i-cinc intervencions arreu del país. Es tracta d'intervencions potents, no pas fàcils per als municipis i ciutats que cal transformar. Però els ben asseguro que d'aquí a pocs anys veurem la veritable força transformadora d'aquestes actuacions.

A les escoles i a les escales d'una bona colla de barris i municipis de Catalunya és on ens juguem el futur del patriotisme tal com l'entenc.

Entenguin-me, si Catalunya no pot tenir set milions de patriotes, és que el nostre patriotisme no s'ha entès o ha fracassat.

L'escola i el barri són la clau de la cohesió. Sí. Però també ho són els centres socials i sanitaris, no ho oblidem.

Catalunya té totes les condicions per mantenir i guanyar en cohesió. Però cal el coratge de plantejar-se les coses tal com són.

Les generacions que conviuen a la nostra societat, avui ja no són tres, són quatre (els fills venen més tard, però la vida s'allarga encara més). Això vol dir que hem de caminar cap a una nova concepció dels serveis, de la implicació de cada grup en la societat.

El segle XX ens va servir per transformar la concepció d'una societat estructurada en famílies (sobretot de classe mitjana) on el pare treballava i la mare estava a casa, tenint cura dels nens i els avis.

En el segle XXI, això s'ha acabat. Hem de trencar un altre esquema, que encara preval, segons el qual l'aprenentatge és cosa d'infants i joves, el treball cosa d'adults i la jubilació cosa de vellesa.

Aquestes fronteres han perdut el seu sentit.

S'han d'acabar els discursos que equiparen el concepte "gent gran" només amb la viabilitat del sistema de pensions i l'atenció socio-sanitària. L'enfocament ha de ser integral. S'ha de reconèixer que la gent gran és la que en sap més.

Aquesta és la orientació de la nova Llei de serveis socials de Catalunya, un dels projectes més ambiciosos i estratègics d'aquesta legislatura. Mentre, el govern treballa per a que aquest 2005 es creïn més de 1700 places en centres d'assistència a persones grans.

He parlat de canvi demogràfic i he parlat de nens, i de gent gran. Però vull també parlar dels homes i dones, dels joves, dels que defineixen el present de Catalunya.

Cal tenir present la forta creació d'ocupació que s'ha enregistrat a Catalunya en aquests últims anys. Més d'1 milió de persones des de l'any 1986. I aquest és un crèdit de l'anterior govern, i dels governs espanyols, i de la societat en el seu conjunt, empresaris, sindicats... La taxa d'ocupació se situa ja per sobre de l'enregistrada a la mitjana de la UE i la taxa d'atur es troba gairebé en nivells equivalents. Aquesta situació suposa donar-li la volta a la

situació vigent a meitat dels noranta, amb una taxa d'atur que s'acosta perillosament al 20%.

Una altra gran transformació: la progressiva i creixent incorporació de la dona al mercat de treball. La seva taxa de participació ha augmentat en gairebé vint punts des de meitat dels vuitanta fins l'actualitat.

El repte avui és establir els mecanismes per garantir i facilitar aquesta activitat laboral. L'aprofundiment en les actuacions que garanteixin una millor conciliació de la vida laboral i familiar, i no només orientades a les dones, són un pas endavant en aquest sentit.

Aquest tret, però, no ens han de fer pensar que no existeixen problemes en el mercat del treball a Catalunya. Continua havent-hi una incidència diferencial de l'atur en els diversos col·lectius, es manté una taxa de temporalitat, excessiva, molt elevada i, simultàniament, existeixen rigideses que impedeixen l'adaptació a les condicions canviants dels mercats.

Un dels col·lectius que més afectat es veu per aquestes característiques és precisament el de la població més jove.

La taxa d'atur dels joves de 16 a 24 anys continua estant en nivells superiors al 20%. (I això que ha millorat!) A mitjans dels vuitanta superava àmpliament el 40%. Però aquesta millora s'explica perquè hi ha menys joves que busquen feina. Els diré per què.

Durant aquests anys s'ha ampliat considerablement l'accés de la població als estudis superiors i s'ha ampliat doncs el període de formació. Aquest és un punt fonamental en el que cal aprofundir i millorar: el del capital humà.

Però pensem que una major proporció de població amb estudis superiors no implica que el nostre capital humà sigui superior. De fet, el sistema formatiu a Espanya i Catalunya presenta un greu problema en el nivell d'estudis mitjans i professionals.

Podríem dir, per simplificar, que tenim més llicenciats universitaris que altres països, i també tenim més població amb estudis primaris que d'altres economies veïnes.

En canvi, tenim un buit greu en el nivell intermedi. I això té una clara conseqüència negativa: una part gens menyspreable dels llicenciats universitaris acaba desenvolupant feines que no requereixen tanta formació com la que tenen.

I d'altra banda, des de la vessant de l'empresa, existeixen dificultats per cobrir determinats llocs de treball que podríem relacionar amb estudis professionals.

La Formació Professional és una assignatura pendent del nostre sistema educatiu. També ho és l'adaptació dels estudis superiors als requisits del mercat de treball. I això té a veure amb l'escassa implicació dels empresaris en la gestió de la FP. El sistema no està donant el que els empresaris necessiten. Ho he dit molts cops, però ho reitero un cop més, l'educació i la formació són la columna vertebral del projecte d'aquest govern.

També la presència de contractes temporals, especialment en aquesta franja d'edat, és encara molt elevada. I aquest és un altre greu problema del mercat. Els contractes temporals, que es van introduir per dotar de més flexibilitat al mercat de treball s'han tornat en contra i han acabat generant una dualitat del mercat.

Vet aquí la Una paradoxa: un mercat de treball tradicionalment més rígid que el d'altres països europeus ha mostrat des de mitjans dels vuitanta una taxa de temporalitat tres

vegades superior a la mitjana europea. L'equilibri entre flexibilitat i seguretat és un repte important pel que fa al mercat de treball.

A aquests elements se n'afegeix un altre: l'elevat preu de l'habitatge a Catalunya i a Espanya. Aquest és el misteri del segle. No he trobat ningú que m'expliqui perquè hi ha hagut un increment dels preus amb tanta intensitat i que està tan poc explicat.

Una població juvenil que es troba amb inseguretat laboral, amb uns salaris relativament baixos en proporció a la formació que han obtingut i amb un cost d'accés a l'habitatge que ha mostrat una escalada notable. No és d'estranyar, doncs, que ens trobem amb una elevada proporció de joves d'entre 30 i 35 anys que resideixen amb els pares i retarden l'edat de constituir una família. I ara tanquem el cercle del que explicàvem al principi

Aquest quadre que acabo d'apuntar mostra que tenim problemes simultanis i que no els sabrem solucionar si no tenim el context més general al cap.

Però anem mica en mica.

El govern ja està treballant en la millora de les condicions d'accés a una FP de qualitat, amb programes com la Formació Professional a distància i el foment dels convenis amb organitzacions empresarials per oferir una oferta més adequada al mercat laboral.

Pel que respecta a l'habitatge, ja hem impulsat la modificació de la Llei d'Urbanisme que fomenta la disposició de sòl per a la construcció d'habitatge assequible.

A través del Pla Català pel Dret a l'Habitatge hem establert incentius per estimular la construcció de 42.000 noves unitats d'habitatge protegit en els propers 4 anys –la meitat dels quals seran de lloguer. El govern espanyol està impulsant una iniciativa innovadora en aquest sentit, el seguirem ben a prop- rehabilitar-ne 40.000 i ajudar al pagament de rendes de lloguer a joves i altres ciutadans que no poden fer-hi front.

Pel que fa al mercat de treball, una de les característiques claus d'aquest nou model és la flexibilitat, entesa com la gestió de l'ocupació de manera flexible dintre d'un marc d'estabilitat i de seguretat.

Ja tenim exemples d'èxit en els quals la flexibilitat ha aconseguit garantir l'estabilitat dels llocs de treball, incrementar l'ocupació, i demostrar que la deslocalització no és una qüestió tan sols de costos; per exemple, el conveni col·lectiu de SEAT que inclou acords en matèria de flexibilitat del temps de treball per gestionar les puntes i valls de la producció; i retorn del 10% de la producció del Ibiza des de Bratislava).

Potser els sorprengui que hagi començat per fer un repàs de la realitat social de la Catalunya d'avui i d'algunes de les respostes que hi estem donant.

Però vull que entenguin que sense una plena consciència d'aquesta realitat social és molt difícil fer una política econòmica eficaç per a les persones.

Als polítics se'ns critica molt sovint –i força vegades amb raó- que ens interessem més per la política politiquera que per la política ciutadana.

Governar la competitivitat: una política econòmica

Anem ara, però, a veure com és el quadre macroeconòmic d'aquesta Catalunya dels 7 milions.

El primer que voldria apuntar és el creixement del PIB, l'indicador més important perquè és el que marca el to del diagnòstic.

Segons les darreres estimacions disponibles, l'any 2004 l'augment del PIB català es va situar en el 2,6%. És una xifra positiva, moderadament. Hem crescut més que l'any anterior. De fet, haurà estat el creixement més alt dels darrers quatre anys: 2,4% el 2001, 2,4% el 2002 i 2,2% el 2003. Hem 'remuntat' un xic.

També cal remarcar que aquest creixement s'ha produït sobre unes bases relativament més sòlides que abans gràcies a dos vectors: la inversió i les exportacions.

Pel que fa a la inversió, la formació bruta de capital ha crescut l'any 2004 el 4,4%, mentre que l'any passat va ser el 3,1%. I les exportacions, que van créixer el 3,7% l'any 2003, el 2004 ho han fet el 5,4%.

Cal acompanyar aquestes dades d'un fet destacable: la desacceleració del sector de la construcció. L'any 2002 va créixer el 4,3%, l'any 2003 el 3,7%; i el 2004 el 3,2%. S'està produint doncs allò que alguns experts desitjaven que el sector de la construcció deixés de ser l'únic motor de creixement i que, això, no tingués unes conseqüències traumàtiques sobre el conjunt.

Tot i així, un dels problemes que tenim és que el nostre diferencial d'inflació segueix sent excessivament alt. Tot i que el 3,8% d'inflació (dada d'aquest Febrer) és un percentatge baix comparat amb els que ens havien amoïnats tant i tant mesos enrere, cal no perdre de vista el problema que pot significar en el termini de deu o quinze anys una pèrdua de competitivitat d'entre quinze i vint punts.

Tot plegat, és una de les qüestions més serioses que estem enfrontant, tant des del govern de Catalunya com en col·laboració amb altres instàncies governamentals.

L'augment del PIB d'aquest darrer període expansiu s'ha situat per sobre del de la Unió Europea i això s'ha traduït en un clar procés de convergència real.

El PIB per càpita de Catalunya supera ja clarament la mitjana de la UE-15. En aquest procés d'accentuació de la convergència ha tingut un paper fonamental l'augment del grau d'internacionalització de l'economia, que ja partia d'una base positiva.

A més, aquest any hem superat lleugerament el creixement de l'economia espanyola, i això és important perquè tanquem un període 'excepcional', no en el sentit positiu, en el sentit de la seva raresa en què hem crescut per sota.

La tradició i la constant havia estat que quan les coses anaven bé a Espanya, a Catalunya funcionaven millor. En canvi, durant els darrers vuit anys ha estat al revés.

Del 1996 al 2003, una etapa francament bona des del punt de vista del creixement econòmic, nosaltres hem crescut per sota de la mitja espanyola. Si acumulem aquests anys, haurem crescut entre el 22% i el 23% de mitjana, quan a Espanya, en canvi, aquest percentatge s'ha situat entre el 26% i el 27%.

Parlo d'Europa i parlo d'Espanya perquè al definir la seva estratègia, Catalunya no cometrà mai l'error de d'ignorar que Espanya i Europa també han canviat i molt.

És més, Catalunya s'ha d'entendre i es vol entendre en el context d'una Espanya dinàmica i plural i d'una Europa oberta i diversa que conformen, en l'actualitat, el nostre espai econòmic, social i polític més immediat.

És justament aquest motiu, el que dóna sentit:

- a la nostra aposta per l'Espanya en xarxa, entesa no com un lloc que té una capital i un esquema radial sinó que s'organitza un sistema en xarxa

- a les altres aliances regionals, com per exemple, l'aliança amb Lombardia, Rhône –Alpes i Baden-Württemberg

- i a l'impuls de l'Euroregió Pirineus-Mediterrània (i en el futur amb l'arc mediterrani de Catalunya a Andalusia).

L'Euroregió Pirineus-Mediterrània té tot el que cal tenir per a esdevenir una regió europea de punta que connecti l'eix del sud d'Europa amb el dorsal Londres-París-Frankfurt-Milà.

En un món obert, en una Europa cada cop més gran i amb menys fronteres, necessitem aliar-nos, necessitem fusionar-nos...com ho fan les empreses.

Per nosaltres és de vital importància situar-nos en el context europeu. Quan Europa va bé, Catalunya també. Ho veiem en les dades...l'any 2004, el creixement de l'economia europea haurà estat del 2,1%, molt per sobre del 0,6% registrat l'any 2003.

Tot i que és cert que l'europea continua essent la menys dinàmica de les grans economies mundials perquè els EUA situen el seu creixement en més del 4%; Japó entorn el 4%; Xina entre el 9% i el 9,5%; i la Índia entre el 6% i el 7%, aquest és un problema del que en depèn la bona marxa de la nostra pròpia economia i hi haurem de trobar una solució conjunta.

El repte més important al que hem de fer front és a la transformació del nostre model de competitivitat.

Aquest, senyors, és el nostre gran repte estratègic: avançar cap a un model de creixement basat en el coneixement i la innovació.

I és exactament el mateix repte al que s'enfronta tota Europa en el seu conjunt. En això es basa l'estratègia de Lisboa i en això es basa també, a nivell de l'Estat espanyol, el Plan de dinamización de la economía, que el passat 25 de febrer va aprovar el govern central amb el mateix objectiu: l'augment de la productivitat i competitivitat de l'economia espanyola

És cert que a Catalunya tenim empreses enormement competitives, relativament petites en dimensió, però que actuen en la primera línia mundial amb els seus productes.

No obstant, encara tenim pendent una transformació profunda dels nostres factors de competitivitat: com som menys competitius en costos, hem de ser més productius en totes les altres vessants.

I aquesta és justament la pretensió de l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana que es va signar el passat 16 de febrer, després d'un intens any de treball, gràcies a l'empenta i al rigor del Conseller Castells, un perfil de Conseller d'Economia que Catalunya necessitava fa temps amb el suport dels altres consellers.

L' acord treballa, com aquest govern, per un objectiu a mig i a llarg termini. Posant avui les bases necessàries per tenir demà la Catalunya que tots volem.

Amb l'acord com a gran instrument de política econòmica, entesa en sentit ampli, el que volem és sacsejar les bases de la nostra economia.

Sí, Catalunya anava fent, i podem afirmar que se'n sortia de manera bastant satisfactòria. Però hi havia uns colls d'ampolla als que s'havia de fer front si no volíem ofegar-nos a mig termini. Aquí vam fallar

Crec que d'aquí partia el cert pessimisme que s'havia instaurat en el món econòmic català que considerava que Catalunya estava perdent pistonada.

I no parlo del pessimisme d'ara fa tot just un any, quan es deia que les empreses fugien del país, que el govern era incapaç de gestionar l'economia.

Allò era un alarmisme injustificat amb origen purament polític.

Ho vaig dir molts cops aleshores, la deslocalització o multilocalització, millor, és un fenomen intrínsec del procés de desenvolupament econòmic i només és greu quan es descontextualitza. No voldria allargar-me en això, però em remeto a les dades:

Les dades de creació d'empreses són molt satisfactòries: durant l'any 2004 es van crear 1.324 societats mercantils més que en l'any 2003, el que suposa un increment del 5,6%; el nombre de treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació, s'ha reduït en un 18,42% respecte l'any 2003, concretament en 1.859 treballadors menys.

Pel que fa a les empreses multinacionals que han decidit instal·lar-se a Catalunya o ampliar la seva inversió són molt més nombroses i significatives que els de les empreses que se'n van o han tancat les seves fàbriques a casa nostra. Alguns exemples positius: CORPORATE ASSOCIATES, SEAT, NISSAN, SANOFI -AVENTIS, NOVARTIS, BASF, DOW CHEMICAL, o AUNA.

La inversió estrangera bruta efectiva entre gener i juny del 2004 va ser de 2.103,40 milions d'Euros el que suposa un increment del 155,06% respecte el mateix període de l'any anterior!

No crec que cal que insisteixi.

Quan parlava de dificultats, no parlava de deslocalització, doncs: parlava de temes claus com són el nostre dèficit d'infraestructures, el paper fonamental de la R+D+i, l'impuls de la societat de la informació o la importància de la figura i de la cultura de l'emprenedor.

I tot això és el que aborda l'acord.

Com vostès saben, l'acord és un compendi de la política econòmica que es durà a terme en aquesta legislatura.

Contempla, per a ser exactes, 86 mesures pensades i destinades a estimular des del govern la creació d'un entorn competitiu i favorable, per tal que les empreses puguin desenvolupar amb èxit la seva tasca.

No puc, avui, per descomptat, desgranar, ni cal, en cadascuna de les 86 actuacions, però m'agradaria destacar un decàleg del que són els eixos prioritaris de l'Acord:

1. Millorar la mobilitat de les persones i millorar les infraestructures de transport que a Catalunya estan enormement per sota de les nostres necessitats. L'acord considera prioritàries les actuacions destinades a corregir el dèficit històric d'infraestructures que ha

patit Catalunya. Així mateix, es destaca la necessitat de potenciar el transport per ferrocarril per fer front a la creixent demanda de transport, prioritzant:

- la posada en funcionament de la línia R5 de RENFE,
- l'impuls de la nova línia ferroviària orbital de la RMB
- i l'impuls d'una nova línia d'ample internacional que permeti la connexió amb França, així com el desenvolupament del corredor transversal i les seves connexions fins a la frontera francesa. Aquest és un projecte a llarg termini.

Destaca, en aquest primer capítol, la importància de les infraestructures nodals del Port i l'Aeroport de Barcelona, que són bàsiques per a donar suport al futur desenvolupament de l'economia catalana en el marc de l'Euroregió. L'actual aeroport de Barcelona no està gestionat amb l'ambició que caldria. Aquí mateix, fa anys i panys, vaig defensar que la privatització –amb una *golden share*, fora millor que res.

2. Impulsar les infraestructures energètiques i mediambientals. Cosa que farem en el nostre Nou Pla de l'Energia.

3. Millorar la dotació de capital humà, més educació i més formació.

4. Impulsar les infraestructures i la política de telecomunicacions. Executar el Pla Estratègic de Telecomunicacions, amb els objectius prioritaris d'evitar la fractura digital, desplegar les infraestructures de telecomunicacions en els polígons industrials i l'impuls de l'ús de les TIC's tant en el sector públic com en el sector privat. De tot això n'hem sentit a parlar molt. Ara es tracta de veure-ho, no solament de sentir-ho.

5. El desenvolupament de la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació com a eix clau. Aquest eix engloba un seguit d'actuacions destinades a assolir un nivell d'inversió en R+D+i sobre el PIB equiparable a la mitjana europea (2 % PIB en R+D i 5 % R+D+i al final de la legislatura) i sinó ho fem ens jutjaran els nostres electors. Es considera especialment rellevant intensificar la transferència de tecnologia a través de les Xarxes de Transferència de Tecnologia.

6. Millora del finançament de l'activitat empresarial. Amb una sèrie de mesures que comprenen figures com el capital risc, els microcrèdits o l'accés a avals de la Societat de Garantia Recíproca.

7. Atracció d'inversions. Hem creat l'Agència Catalana d'Inversions amb l'objectiu general de promoure i atraure inversions empresarials sòlides, que en calen.

8. Més internacionalització i projecció. Implementar el Pla d'Internacionalització de l'Empresa Catalana que vam aprovar ahir, crear l'Observatori de Mercats i llençar el Pla Estratègic del Turisme.

9. Foment de la cohesió social, amb tot un seguit de mesures com la millora dels serveis d'atenció a les persones en situació de dependència a les que ja m'he referit a l'inici de la meva intervenció.

10. Foment de les polítiques actives d'ocupació i millora del marc de relacions laborals. Parlem, per exemple de dotar al SOC d'un model de gestió descentralitzat, la creació d'un consell català de diàleg social i el Pla de Govern per la prevenció de riscos laborals 2005-2008, amb objectius i terminis específics.

Aquest decàleg constitueix el full de ruta de la nostra política econòmica ... i el que el fa més valuós és que és un full de ruta compartit.

Per això em vull referir breument a la manera en què s'ha arribat a l'acord. Perquè és prou significativa de l'estil de govern que ens anima.

L'acord s'ha signat juntament amb sindicats i patronals, però hi han treballat i participat també una àmplia representació dels agents econòmics i socials del país.

I aquesta serà la nostre orientació sempre, la nostra manera de fer.

El nostre sistema financer, i en particular les Caixes d'estalvi, tenen un paper protagonista de primer ordre en el futur del nostre país.

Avui tenen un paper actiu, que no ha estat precisament habitual en la nostra història: tenim un sistema financer potent i entitats financeres que juguen a primera divisió. Els vull garantir el compromís del Govern per mantenir i potenciar el nostre sistema financer, des del més absolut respecte a la independència de les diferents entitats.

El Govern considera que les Caixes d'Estalvi formen part de l'estructura bàsica del sistema financer amb un model de funcionament que s'ha anat perfilant els darrers 20 anys i que cal preservar.

Les modificacions i reformes que s'hagin de fer hauran de ser, en tot cas, per consolidar i millorar l'actual model, i sempre per la via del consens.

És el mètode que ens farà triomfar com a país: reconeixement i diàleg, feina ben feta, sentit estratègic i uns grams de passió col·lectiva.

Aquest projecte, però, no es podrà realitzar plenament si no contempla una millora i un aprofundiment del nostre autogovern i el nostre sistema de finançament.

No em voldria allargar, però més i millor autogovern volen dir, essencialment, un nou Estatut d'Autonomia per a Catalunya. Un nou Estatut al servei dels ciutadans. Un nou Estatut que es redactarà i s'aprovarà en aquesta legislatura. És el meu compromís amb tots vostès, amb tota la ciutadania. És el compromís de totes les forces polítiques catalanes a Miravet.

I un nou sistema de finançament que millori tant els nostres recursos com la capacitat de decisió que tenim sobre ells.

Aquest nou sistema de finançament incorporarà un nou disseny de la relació de solidaritat; la solidaritat que volem i hem de tenir amb els altres territoris d'Espanya, amb els quals compartim una comunitat política, una comunitat en la que existeixi una igualtat de drets i deures essencial.

Com ja he dit en varies ocasions, aquests principis de suficiència, capacitat de gestió i solidaritat es concretaran en un model basat en els criteris següents: Segon: volem tenir una gran capacitat normativa sobre els impostos. Quart: hem d'establir un bon mecanisme de solidaritat, sobre la premissa de que les diferents comunitats puguin donar nivells similars de serveis davant del mateix l'esforç fiscal. Aquest és el principi fonamental que refina i millora el de pagar per renda i rebre per població.

Això ens porta a un mecanisme de subvencions amb un nivell similar als existents en la majoria dels països federals, en els que aquestes transferències serveixen per reduir les diferències entre comunitats, però sense arribar a eliminar-les del tot ni a invertir-les. Si nosaltres paguem més impostos, una part d'aquest gran esforç ha de repercutir en

benefici del Govern autonòmic. Es el que passa en tots els països d'estructura federal. Els nostres experts, de totes les afinitats polítiques, han estimat en el 7,5% del PIB català la diferència entre el que paguem a totes les administracions i el que rebem de totes les administracions.

Es pot reduir a un terç o a dos terços, aquesta és la discussió encara oberta, però no pot quedar en un 7,5%. És cert que proclamar això ara, quan Europa s'està tornant menys generosa i a 2 o 3 anys d'esdevenir "contribuents nets" a Europa no és ni simpàtic ni fàcil. Però el tema és sobre la taula. I si no l'abordem, es podrà.

Entenc que la nostra estratègia –en la línia de la millor tradició del catalanisme polític- passa per combinar la millora del nostre autogovern i la implicació en l'Estat espanyol per contribuir a la seva transformació.

A vegades, estar al centre impedeix veure el tot. A Itàlia ho tenen molt clar: hi ha una capital política i una d'econòmica. Aquí, la capital política s'ha fet econòmica i forta i l'econòmica s'està fent política...no sense entrebancs, en part dictats per la inexperiència i en part pel rebuig que aquest nou rol provoca, lògicament -almenys en una fase com l'actual- a la resta de centres de decisió a Espanya. Però la realitat pura i dura és aquesta. En aquests 25 anys (si volen, en els darrers 30 o 40 anys) s'han produït canvis importants en aquest terreny. Cal assumir-ho.

Ja els he parlat de quins plantejaments tenim en relació a la millora de l'autogovern.

Deixin-me referir-me, ara, a la recíproca implicació de Catalunya a Espanya i d'Espanya a Catalunya.

No havíem tingut en tota la història de la renovada democràcia espanyola un moment tant òptim per segellar amb l'Estat espanyol un pacte de lleialtat mútua i exigent.

Deixo de banda les qüestions institucionals, que són molt importants. Són les polítiques pròpies d'un Estat compost, que consideri Catalunya –i amb Catalunya les diverses comunitats- com a Estat.

La implicació de l'Estat a Catalunya i de Catalunya, com a part de l'Estat, com a Estat ella mateixa amb Espanya, passa per entendre que no es pot fer una política econòmica que perjudiqui el principal motor històric de l'economia espanyola. No es pot.

Això vol dir una activitat inversora de l'Estat en les infraestructures catalanes diferent de la que hem tingut fins ara –amb l'excepció del període de 1.988-1.992 pels JJOO-. Els Pressupostos Generals de l'Estat marquen una tendència positiva, però encara insuficient.

Tot això implica també una descentralització de les institucions i les agències estatals. Amb la decisió d'ubicar la seu de la "Comisión del Mercado de Telecomunicaciones", el Govern del president Zapatero ha donat un pas històric, però un. Les resistències a donar compliment a aquesta decisió indiquen de nou les dificultats reals per avançar cap a l'Espanya plural. El país vist des del centre pot no ser el país real, pot acabar identificant el centre amb el país.

Això vol dir una major co-decisió en certs temes econòmics que són de vital rellevància. I vol dir un pont aeri que no sigui volar "one way" sinó "both way". Abans he mencionat molt breument el 'Plan de dinamización de la economía española'. Un pla que, com ja he dit, té el mateix objectiu que té l'acord estratègic aprovat pel govern: la transformació de les condicions de competitivitat.

Ara bé, hem de ser conscients que les reformes aprovades pel govern central, en línia amb els processos liberalitzadors dels mercats de bens i serveis marcats per la Unió Europea, tan sols seran positives aquí si les sabem aprofitar, si sabem fer-les revertir en una major competència real.

Interdependència vol dir no tan sols entendre les regles del joc on estem tots immersos, sinó també saber-ne ésser un dels jugadors. Es tracta de jugar bé. Es tracta de guanyar. Els processos liberalitzadors dels que estava parlant no porten incorporat l'element 'federal'. Són processos que no són neutres respecte a una estructura autonòmica com la del Estat espanyol. Per tant, no és indiferent com es resolguin.

L'exemple de les competències en matèria d'energia elèctrica com també el cas del transport ferroviari o el sector aeronàutic.

Ho hem de fer des de la política i des de les institucions. És la nostra responsabilitat. És la principal responsabilitat del president de la Generalitat. Responsabilitat que assumeixo amb més determinació que mai.

Ara és l'hora de teixir aliances, d'assegurar projectes, de comprometre realitzacions.

Però, aquesta implicació de Catalunya com a part activa de l'Estat necessita de més veus que les del Govern i els ajuntaments i de més presències. De més actors, en definitiva. Necessita d'uns empresaris i d'unes institucions econòmiques catalanes que comparteixin aquesta visió i aquesta estratègia.

Ja fa temps que l'empresariat català, des d'un famós document de fa potser 20 anys del Cercle d'Economia, hi diu la seva en tot això. Ara cal parlar, sí, però també passar a l'acció, dissenyar projectes i invertir.

Sé que ho entenen. Confio en la seva intel·ligència i la seva empenta. Els ho dic de debò. Hem d'invertir i hem de treballar junts.

Bona nit i moltes gràcies.